

Innstilling fra STV1020-komitéen

Forslag til endringer i undervisningsplanen

Innhold

Komitéens sammensetning og mandat	1
Komitéens arbeid	2
STV1020: Innhold/pensum	2
STV1020: Forelesningene	5
STV1020: Oppgaveseminarer	5
STV1020: Dataanalyse	6
STV1020: Evaluering.....	6
Fordypningsemne	7

Komiteéns sammensetning og mandat

Programrådet oppnevnte 30. mai 2013 følgende komité til å forslå endringer i pensum, undervisningstiltak og evalueringsform på STV1020:

Knut Andreas Christophersen	Jon Hovi
Carl Henrik Knutsen	Bernt Aardal
Mari Strønstad Øverås	Peter Egge Langsæther (studentrepresentant)

Komiteéns mandat:

“Komiteen skal vurdere innhold, pensum, undervisningstiltak og evalueringsform og eventuelt foreslå endringer på disse områdene. Det forventes at komiteens forslag har god balanse mellom temaene forskningsdesign, operasjonalisering og analyse (statistisk og ikke-statistisk), og at komiteen tar utgangspunkt i arbeidet til statistikk-komiteen (2008/2009) når det gjelder spørsmålet om hvilke statistiske temaer som skal dekkes på STV1020. Det forutsettes at det totale omfanget på pensum ikke utvides og at gjennomgangen ikke resulterer i at innholdet i emnet endres i retning av mer statistikk eller blir (vesentlig) vanskeligere.

Komiteen skal også vurdere behov for- og hovedinnhold i et mulig fremtidig fordypningsemne i forskningsmetode og analytiske ferdigheter. Komiteen skal derfor ha løpende dialog med arbeidsgruppen som skal gjennomgå sammensetningen av 90-gruppen på BA-programmet i statsvitenskap og organiseringen av skriveopplæringen på dette programmet. ”

Komiteéen legger frem en enstemmig innstilling.

The image shows six handwritten signatures in blue ink, arranged in two rows of three. Each signature is placed above a printed name. The names are: Knut-Andreas Christophersen, Jon Hovi, Carl Henrik Knutsen, Bernt Aardal, Mari Strønstad Øverås, and Peter Egge Langsæther.

 Knut-Andreas Christophersen	 Jon Hovi	 Carl Henrik Knutsen
 Bernt Aardal	 Mari Strønstad Øverås	 Peter Egge Langsæther

Komitéens arbeid

Mandatet har to ledd. Det første gjelder innhold, undervisning og evaluering på STV1020. Det andre gjelder behovet for et frivillig fordypningsemne i metode og statistikk på bachelor. STV1020 er et obligatorisk emne, og vesentlige endringer av emnets opplegg berører hele instituttet. Slike spørsmål bør derfor utredes av en komité. Spørsmål om å opprette eller endre på et frivillig emne kan derimot med fordel overlates til relevante og spesielt interesserte enkeltpersoner. Komitéen har derfor brukt så godt som all tid på første ledd.

Komitéen har vurdert det nåværende opplegget på STV1020 og ellers basert forslaget på erfaringer høstet av forelesere, seminarledere, studenter og erfaringer fra tilsvarende emner ved andre universiteter og høyskoler. Komitéen har også vurdert forskjellige innføringsbøker i forskningsmetode og statistikk.

Komitéen har hatt seks møter med fulltallig fremmøte til alle møtene.

Innstillingen er disponert etter mandatets hovedpunkter. Først omtales STV1020 med underpunktene innhold/pensum, undervisningstiltak og evaluering (hvorav pensumomtalen er mest omfattende), og deretter behandles spørsmålet om å opprette et fordypningsemne i forskningsmetode/statistikk på bachelor.

STV1020: Innhold/pensum

Nåværende. Gjeldende undervisningsplan har tre pensumalternativer. Foreleser må benytte Hellevik, Ottar (2002): *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget (unntatt sidene: 157-169, 308-341, 392-394, 396-400 og 411-416), men kan når det gjelder regresjonsanalyse, velge mellom:

- a. Midtbø, Tor (2007): *Regresjonsanalyse for samfunnsvitere. Med eksempler i SPSS*. Oslo: Universitetsforlaget
- b. Ringdal, Kristen (2001): *Enhet og mangfold*, Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 17-18
- c. Skog, Ole-Jørgen (2004): *Å forklare sosiale fenomener. En regresjonsbasert tilnærming*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. Kap. 8-11 (unntatt avsnittene 8.7, 10.7, 11.5 og sidene 240 (etter kulepunktene) – 246, 248 (utdyping) og 288 (utdyping))

Ordningen med alternative pensum kom med 2009-revisjonen (Programrådet, 25.03.2009). Bakgrunnen for revisjonen var å redusere pensum på STV4020 ved å legge det meste av instituttets undervisning i regresjonsanalyse til STV1020.

Boken til Skog hadde fungert godt på stv4020 og den skulle fortsatt brukes der. Boken til Midtbø ble brukt på UiB og UiA og boken til Ringdal på NTNU og på UiO (Sosiologi og samfunnsgeografi). Det viste seg vanskelig for 2009-komitéen å bli enige om én av disse bøkene. Programrådet vedtok derfor at foreleser skulle stilles fritt til å velge mellom dem.

Kommentarer og vurderinger. Så langt har kun boken til Midtbø blitt brukt på STV1020. Eksamensoppgavene på STV1020, tilbakemeldinger fra studenter og lærere er at 2009-revisjonen ikke helt har levd opp til forventningene.

Komitéen har gjennomgått hele pensumet og lagt til grunn at hensikten med STV1020 skal være:

- Å gjøre studentene i stand til å tenke analytisk og trekke valide slutninger, herunder om kausale sammenhenger.
- Å gjøre studentene i stand til å se når forskere og media misbruker statistikk.
- Å gjøre studentene i stand til å lese og forstå ulike typer substansbidrag innenfor statsvitenskap.
- Å gjøre studentene i stand til å planlegge og gjennomføre bacheloroppgaven.

- Å gi studentene et relevant grunnlag for å starte på STV4020, slik at de oppfatter overgangen til STV4020 som en videreutvikling av kunnskaper de har ervervet på STV1020.

Statistikk. Komitéen har lagt vekt på å gi regresjonsanalyse en sentral plass i pensum og undervisning. Regresjonsmodellen og modeller som bygger på denne, er de dominerende analyseverktøyene i statsvitenskapelig forskning. Sterkere vekt på regresjonsanalyse vil lette overgangen fra STV1020 til STV4020 og gi et godt grunnlag for å lese og forstå empirisk statsvitenskapelig forskning blant annet i substansseminene på bachelor. I tillegg vil det gjøre studentene enda bedre rustet til å lære andre analysemetoder, som logistisk regresjon og flernivå-analyse, og til å skrive empirisk baserte bacheloroppgaver. Etter Komitéens mening bør et revidert STV1020-pensum dekke både innføring i regresjonsanalyse og temaer som dummyvariabler, samspill, stianalyse og regresjonsanalysens forutsetninger.

Kombinasjon a) (Hellevik og Midtbø) legger etter komitéens oppfatning for liten vekt på samspill og stianalyse i forbindelse med regresjonsanalyse. Den gir også for begrenset dekning av regresjonsanalysens forutsetninger. Kombinasjon b) (Hellevik og Ringdal) dekker i større grad disse temaene. Ringdal dekker stort sett også alle de øvrige pensumkomponentene (forskningsdesign, utvalg og datainnsamling) i Hellevik. Komitéen ser imidlertid ikke at det er sterke faglige eller pedagogiske grunner som skulle tilsi at Helleviks bok bør erstattes. Den har vært på pensum i en årrekke og fungerer stort sett godt. Komitéen ser derfor verken Midtbø eller Ringdal som egnete bøker i kombinasjon med Hellevik. Kombinasjon c) (Hellevik og Skog) kunne vært et naturlig valg. Forlaget (Gyldendal) har imidlertid signalisert at Skogs bok snart vil utgå fordi det ikke lenger har noen til å revidere og utvikle den. Komitéen ser det som lite hensiktsmessig å foreslå en pensumbok som snart må erstattes.

Komitéen har ikke funnet gode norskspråklige alternativer til Skog, men anser utvalgte deler fra den engelskspråklige boken "Discovering Statistics Using SPSS" (Field, 2013) som velegnet. Boken dekker stort sett alle de aktuelle statistikk-temaene, fra beskrivende statistikk til multipl regressjonsanalyse. Boken er noe ordrik, men lettlest og engasjerende. Den viser dessuten hvordan analysene kan utføres i SPSS. Boken utgis også i en utgave der analysene vises i R. At boken er på engelsk gjør at studentene går glipp av norsk statistisk terminologi og kan dessuten bidra til at statistikk blir krevende å lære for norske bachelorstudenter. Komitéen foreslår derfor å inkludere også deler av boken "Introduksjon til statistisk analyse" (Christophersen, 2013)¹⁾ som pensumlitteratur. At boken dekker de samme temaene som Field gjør, men på en mer kompakt måte, gjør den til et godt supplement. Den kompakte formen kan riktignok være en ulempe når det gjelder å lære statistikk, men boken har en hjemmeside med oppgaver og tilhørende løsningsforslag som kan være til hjelp. Begge bøkene dekker det aktuelle statistikk-pensumet på en enhetlig måte.

Komitéen har likevel funnet det faglig og pedagogisk hensiktsmessig å trekke på Hellevik når det gjelder beskrivende og induktiv statistikk og ulike korrelasjonsmål. Hellevik er på noen punkter grundigere enn Field og binder dessuten omtalen av forskningsmetode og statistikk sammen. Det har imidlertid vist seg vanskelig for komitéen å enes om hvor stor del av det nye pensumet som skal hentes fra Hellevik. For å kunne legge frem en enstemmig innstilling, foreslår komitéen derfor to pensumalternativer på disse temaene og at foreleser stilles fritt til å velge.

Tematisk overlapper deler av regresjonsomtalen hos Hellevik og Field, men omtalen hos Field er mer detaljert. Både Hellevik og Field omtaler dummyvariabler, samspill og stianalyse. Fields omtale - med unntak for stianalyse (kausalanalyse med regresjon) - er mer utdypende og bruker eksempler med kontinuerlige uavhengige variabler. Stianalyse dekkes imidlertid like grundig i Christophersen som i Hellevik. Field omtaler regresjonsanalysens forutsetninger grundigere enn det Hellevik gjør. Kombi-

.....
¹⁾ Christophersen deltok ikke når komitéen diskuterte denne boken.

nasjonen av den grundige fremstillingen i Field, og den kompakte presentasjonen i Christophersen bør gi studentene et godt utgangspunkt for å tilegne seg stoffet. Komitéen foreslår derfor å dekke pensum i regresjonsanalyse med både Christophersen og Field.

Med større vekt på regresjonsanalyse foreslår komitéen å redusere dekningen av temaer som bivariate korrelasjonskoeffisienter, tabellanalyse og tilhørende beregninger. Korrelasjonskoeffisienter for ulike målenivå (fi, tau og gamma) vil fortsatt inngå, men med mindre vekt på utregning.

Forskningsmetode. Hensikten er her å gjøre studentene kjent med forskningsmetodiske prinsipper, forskningsdesign, datainnsamlingsmetoder og utvalgsmetoder. Dette er relevante temaer ikke bare for all empirisk statsvitenskapelig forskning, men også ved lesing av relevant faglitteratur og i arbeidet med bacheloroppgaven. Disse temaene er dekket hos Hellevik. Men komitéen ønsker mer vekt på disse temaene og foreslår derfor å inkludere ett kapittel fra boken "Designing Social Inquiry" (King m.fl., 1994), samt de to artiklene "An Experimental Template for Case Study Research" (Gerring & McDermott, 2007) og "How the cases you choose affect the answers you get: selection bias in comparative politics" (Geddes, 1990). Tanken er å bruke stoff fra disse bidragene tidlig i forelesningsrekken for å klargjøre hva STV1020 dreier seg om, og sent for å oppsummere, samle løse tråder, og utvikle studentenes forståelse for at valg av forskningsdesign kan påvirke resultatene og mulighetene for å trekke slutninger.

Komitéen ønsker også å få frem at forskningsmetode omfatter mer enn surveyundersøkelser og statistisk analyse og foreslår derfor å inkludere to kapitler om casestudier (Andersen, 2013), ett kapittel om intervjuundersøkelser (Grønmo, 2004) og et kapittel om dokumentbaserte undersøkelser (Grønmo, 2004).

For å eksemplifisere abstrakte temaer som reliabilitet, validitet og ulike aspekter ved regresjonsanalyse, foreslår komitéen endelig å inkludere artikkelen "E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century" (Putnam, 2007). Den kan dessuten virke motiverende ved å vise at STV1020 er relevant for substansemnene, og den kan brukes til å diskutere hvordan forskningsrapporter bør leses, og hvordan resultater kan presenteres.

Forslag. Komitéens pensumforslag med to alternativer) kan dermed oppsummeres som følger:

Fellesdel: 574 sider

Andersen, Svein S. (2013) <i>Casestudier</i> , Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1 & 2	29 s.
Christophersen, Knut-Andreas (2013): <i>Introduksjon til statistisk analyse</i> . Oslo: Gyldendal. Kap. 1-7 og kap. 8 (s. 87-90)	78 s.
Field, Andy (2013): <i>Discovering Statistics Using SPSS</i> . London: Sage. s. 131-135, 293-320, 342-352 & 419-426	101 s.
Geddes, Barbara (1990) "How the cases you choose affect the answers you get: selection bias in comparative politics", <i>Political Analysis</i> 2, 1: 131-150	20 s.
Gerring, John & Rose McDermott (2007) "An Experimental Template for Case Study Research". <i>American Journal of Political Science</i> 51(3): 688-701	14 s.
Grønmo, Sigmund (2004) <i>Samfunnsvitenskapelige metoder</i> . Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 9-11	56 s.
Hellevik, Ottar. (2002): <i>Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap</i> . Oslo: Universitetsforlaget. s. 11-85, 87-128, 135-157, 171-193, 236-245, 252-260 & 264-268	216 s.
King, Garry, Robert O. Keohane & Sidney Verba (1994). <i>Designing Social Inquiry</i> . Princeton: Princeton University Press. Kap.I 1, 3-33.	31 s.

Putnam, R. (2007). "E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century". *Scandinavian Political Studies* 30 (2). 29 s.

Tillegg, alternativ 1: 56 sider

Hellevik, Ottar. (2002): *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 195-235, 386-396 & 406-409 56 s.

Tillegg, alternativ 2: 71 sider

Field, Andy (2013): *Discovering Statistics Using SPSS*. London: Sage. s. 19-34, 51-78, 121-130, 136-140, 148-153, 262-267 71 s.

Komiteéns forslag er på 630 sider for alternativ 1 og 645 sider for alternativ 2. Dette er noen flere sider enn det nåværende pensumet på 500 sider fordelt med 385 sider på Hellevik og 115 sider på Midtbø. Økningen skyldes i hovedsak at samme tema omtales både på norsk og engelsk. Studenter som velger å lese de overlappende delene bare på ett språk, reduserer omfanget med mellom 70 og 150 sider. I tillegg legger forslaget klart mindre vekt på utregninger. Pensum som i dag utgjør relativt få sider, men legger stor vekt på utregninger, bør kunne erstattes med et nytt pensum som utgjør noen flere sider, men med langt mindre vekt på utregninger. Komiteéns vurdering er derfor at det økte omfanget ikke er vesentlig for arbeidsmengden. Komiteén anser også at endringene i hvert fall ikke vil gjøre pensumet vanskeligere. I hovedsak er det de samme temaene som omtales, bare grundigere. At utregninger så godt som er fjernet, gjør at mange studenter trolig vil oppfatte det nye pensumet som enklere enn det gamle.

STV1020: Forelesningene

Nåværende. I det nåværende opplegget går forelesningene over 11 ganger à 3 timer hver uke.

Kommentarer og vurderinger. Komiteén anbefaler at antall forelesningstimer beholdes som i dag (33 timer). Mer overlapp mellom pensumbidrag og mindre utregning oppveier effekten av et noe større pensum. Komiteéns forslaget vil derimot få følger for hvordan innholdet fordeles på forelesningene. Det fordelingen bør foreleserne stilles fritt til å gjøre selv.

Forslag: Det avsettes 33 timer til forelesninger.

STV1020: Oppgaveseminarer

Nåværende. Studentene tilbys seminarundervisning over åtte ganger à 2 timer. Til seminarene hører en hjemmeoppgave som seminarlederne vurderer til godkjent eller ikke-godkjent.

Kommentarer og vurderinger. Seminarene brukes til å gjennomgå tidligere eksamensoppgaver. Seminarene fungerer stort sett etter hensikten og komiteén ser derfor ingen grunn til å gjøre store endringer i opplegget. Mindre vekt på utregninger kan imidlertid tilsa at antall ganger kan reduseres, for eksempel fra åtte til sju.

Hensikten med hjemmeoppgaven er å få studentene til å starte tidlig med å lese pensum og til å arbeide aktivt med stoffet. Hjemmeoppgaven går ut på å velge problemstilling, utarbeide en kausalmodell og redegjøre for modellens effektkomponenter. Komiteén ønsker at hjemmeoppgaven knyttes tettere opp mot undervisningen i dataanalyse for at STV1020 skal fremstå som mer enhetlig enn i dag. Hjemmeoppgavens problemstilling og kausalmodell bør derfor bygge på variabler fra et reelt og tilgjengelig datasett.

Forslag. Emeansvarlig avgjør om sju eller åtte seminarganger er mest hensiktsmessig.

Hjemmeoppgavens struktur bevares, men problemstilling og variabler hentes fra ett av et begrenset antall datasett som instituttet tilrettelegger hvert semester. Seminarlederne vurderer oppgaven til godkjent eller ikke-godkjent. Endringen forutsetter at instituttet tilrettelegger mange nok datasett så det ikke er de samme datasettene hvert semester.

STV1020: Dataanalyse

Nåværende opplegg. Dagens seminargrupper i dataanalyse benytter IBM SPSS og går over seks ganger. Hver seminargang varer i to timer. Det er frivillig om studentene vil møte til de fem første seminargangene. Sjette gang brukes til en obligatorisk "på-stedet-oppgave" som seminarlederne vurderer til godkjent eller ikke-godkjent.

Kommentarer og vurderinger. Hensikten med undervisningen er å gjøre studentene i stand til å legge data til rette for statistisk analyse og å gjennomføre statistiske analyser. Erfaringene er at studentene blir relativt selvgående SPSS-brukere i løpet av seminaret. Mer vekt på regresjonsanalyse, som SPSS egnert seg godt til å utføre, kan tilsi at antall ganger bør økes til for eksempel sju.

At SPSS er brukervennlig, at lisensavtalen er økonomisk gunstig og at lisensavtalen åpner for at studentene kan installere SPSS på egen maskin, gjør SPSS til et naturlig valg. Andre statistikkpakker er dessuten lite hensiktsmessige så lenge SPSS er hovedalternativet på STV4020.

Et mulig alternativ er R, som er gratis og brukes innenfor mange samfunnsfaglige miljøer. Erfaringene fra STV4020 tyder imidlertid på at R er noe mer krevende å lære. Komitéen finner det derfor vanskelig å gjøre R obligatorisk, men ønsker en prøveordning der studentene kan velge mellom SPSS og R. Studentene må informeres grundig og realistisk på emnesiden, av lærere og av ansatte i administrasjonen, slik at de kan gjøre et velbegrunnet valg. Relevant, tilstrekkelig og tilgjengelig informasjon kan redusere et tidkrevende arbeid med seminarbytter i etterkant.

Komitéen ønsker å knytte dataanalysen tettere til oppgaveseminarene ved å la kausalmodellen fra hjemmeoppgaven (som evalueres av oppgaveseminarlederne) være utgangspunkt for dataanalyse-seminarets "på-stedet-oppgave". Med begrenset tid mellom dataanalyse-seminarene og eksamen, er "på-stedet-oppgaven" eneste realistiske prøveform. Det må utarbeides retningslinjer for omfang og innhold for oppgaven. Komitéen anbefaler imidlertid å vente med denne endringen til det foreligger erfaringer med å basere hjemmeoppgaven på reelle datasett og variabler.

Forslag. Innhold, omfang og prøveform følger i første omgang det nåværende opplegget. På sikt vurderer emneansvarlig om utgangspunktet for "på-stedet-oppgaven" skal være studentens kausalmodell i hjemmeoppgaven fra oppgaveseminaret. Emneansvarlig avgjør om seks eller sju seminar ganger er mest hensiktsmessig.

SPSS skal fortsatt være hovedalternativet, men som en prøveordning skal det tilbys ett R-seminar hvert semester i tre semestre. R-seminaret kan ha inntil 20 studenter og gjennomføres med minst fem påmeldte studenter hvert semester i prøveperioden. Etter tre semestre skal R-seminaret evalueres.

STV1020: Evaluering

Skoleeksamen. Komitéen foreslår å beholde en fire timers skriftlig eksamen, slik det er etter nåværende ordning. Komitéen foreslår imidlertid at eksamensoppgaven har to deler som teller likt. Første del skal ha spørsmål som besvares med avkryssing slik at besvarelsene kan sensureres elektronisk. Andre del skal ha spørsmål som krever verbalt formulerte svar og som sensureres på samme måte som i dag.

Komitéen foreslår å innføre digital eksamen så snart det er praktisk mulig. Med digital eksamen skal første del besvares og leveres før andre del. Den elektroniske innleveringsmappen for første del skal lukkes etter vel 2 timer.

Forslaget vil gjøre studentenes arbeidssituasjon under eksamen mer lik den de er vant med til daglig. Det bidrar også til å redusere arbeidet med å lage eksamensoppgaver og til å begrense behovet for sensorer. Flervalgsoppgavene kan etter noe tid være en kombinasjon av tidligere og nye oppgaver, og sensorkostnadene vil falle bort. Til andre del skal det lages færre oppgaver, og sensureringen vil gå raskere uten uleselige besvarelser.

Komitéen har forhørt seg med fakultetet om mulighetene for digital eksamen og elektronisk sensur. Responsen har vært positiv, men fakultetet kan foreløpig ikke si når digital eksamen eller elektronisk sensur kan tas i bruk.

Inntil digitaleksamen tas i bruk, må eksamen være papirbasert. Elektronisk sensur av flervalgsoppgavene bør imidlertid tas i bruk så snart det er praktisk mulig, selv uten fulldigitalisert eksamen.

Hjemmeoppgaven. Komitéen foreslår å beholde dagens ordning, der hjemmeoppgaven fra oppgaveseminarene skal være godkjent av seminarleder for å få avlegge eksamen.

Oppgaven leveres ca. 7 uker etter første forelesning. Studenter som får oppgaven underkjent, får levere en revidert versjon ca. 3 uker senere.

“På-stedet-oppgave”, dataanalyse. Komitéen foreslår å beholde dagens ordning der prøven i dataanalyse må være godkjent av seminarleder for å få avlegge eksamen.

Oppgaven løses siste seminargang (sjette gang), og omfatter spørsmål om databehandling og dataanalyse. På sikt kan de emneansvarlige avgjøre om prøven skal bestå i å analysere studentens kausalmodell fra hjemmeoppgaven med data fra det valgte datasettet. Besvarelsen, med syntakser og kommentarer, leveres elektronisk i innleveringsmappe som lukkes ca. 15 minutter etter prøvetidens slutt. Studenter som får prøven underkjent, får en ny mulighet (nå med hjemmeoppgave) ca. en uke senere og med tre dagers innleveringsfrist.

Det må avsettes tilstrekkelig tid (minimum 3 uker) mellom sjette seminargang og eksamen.

Fordypningsemne

Ifølge mandatet skal komitéen foreslå et praktisk rettet fordypningsemne i forskningsmetode og statistikk. Komitéen har ingen umiddelbare motforestillinger til at det opprettes et slikt frivillig fordypningsemne på bachelornivå. En skisse til et mulig opplegg skapte imidlertid liten begeistring hos en aktuell emneansvarlig, som sterkt ivrer for et slikt emne. Komitéen har derfor kommet til at programrådet bør overlate oppgaven med å utarbeide undervisningsplanen til en i staben som er villig til å være emneansvarlig. Komitéen ser det i alle fall som lite hensiktsmessig å foreslå opplegg og innhold for et emne som ingen i øyeblikket ser ut til å føle et ansvar for.